

Verksamhetsplan 2021

Innehåll

1. ÅSUBs uppdrag och styrning.....	2
2. Resurser och verksamhetsförutsättningar 2021	3
3. Verksamhetsmål och delmål	4
3.1 Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUBs fakta	4
3.2 Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling.....	5
3.3 Effektiv och säker produktion.....	6
3.4 Organisationen och samverkan med partners stöder ÅSUBs utveckling	6
3.5 Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden	8
4. Horisontella fokusområden	9
4.1 Genusperspektivet.....	9
4.2 Hållbar utveckling	9
4.3 Självstyrelsen	9
5. Strategiska fokusområden för verksamhetsåret	10
5.1 Bärkraftiga välfärdssystem	10
5.2 Offentliga sektorns utveckling	11
5.3 Bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin	11
5.4 Miljö och hållbar utveckling.....	13
5.5 Övriga utvecklingsområden och -projekt.....	13
6. Publiceringsplan efter ämnesområde 2021	15

1. ÅSUBs uppdrag och styrning

Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) verksamhetsplan för 2021 är en sammanfattning av den planerade verksamhet som ska bedrivas under 2021. Planens första del omfattar utveckling av verksamheten i form av mål och mätbara delmål för att leva upp till ÅSUBs kvalitetsmål. Den andra delen av planen lyfter fram strategiska fokusområden och hur de förverkligas genom aktiviteter inom statistikområden, planerade uppdrag samt externfinansierade projekt. I föreliggande verksamhetsplan finns tre horisontella mål som präglar all produktion och verksamhet, nämligen genusperspektivet, hållbar utveckling samt självstyrelsen. All verksamhet syftar till att bidra till fakta- och kunskapsunderlag för beslut, debatt och vidare forskning.

ÅSUB har enligt gällande lag (Landskapslag 1993:116) som uppgift att verka som officiell statistikmyndighet och utöver det även bedriva utrednings- och forskningsverksamhet. ÅSUB leds av en direktion bestående av sakkunniga samt representanter för uppgiftslämnarna och de som efterfrågar byråns tjänster. Direktionen leder och övervakar verksamheten och beslutar om ÅSUBs verksamhetsplan på basen av visionen och de övergripande mål som landskapsregeringen har ställt upp.

ÅSUBs vision är:

” ÅSUBs producerar statistik och samhällsanalys av hög kvalitet för förståelse och utveckling av det åländska samhället.”

ÅSUBs övergripande mål har FN:s grundläggande principer för officiell statistikproduktion som bas och följer Riktlinjer för europeisk statistik (European Statistics Code of Praxis). Syftet med de övergripande målen är att säkra att de resurser som huvudmannen tillför ÅSUB används på bästa möjliga sätt. De övergripande målen finns att läsa på ÅSUBs hemsida:

https://www.asub.ax/sites/www.asub.ax/files/attachments/page/overgripande_mal_for_asub.pdf.

Därtill har direktionen antagit ett fyraårigt verksamhetsprogram som omfattar perioden 2020-2023.

Verksamhetsplanen för året specificerar de fem särskilda aktivitetsområden som verksamhetsprogrammet omfattar och som stöder de övergripande kvalitetsmålen och därmed bidrar till ett kontinuerligt fokus på kvaliteten i ÅSUBs produktion. Vidare lyfter planen fram fyra tematiska fokusområden med målet att stöda åländska beslutsfattare inom offentlig och privat sektor med kunskapsunderlag inom aktuella områden. Dessa tematiska fokusområden är:

- bärkraftiga välfärdssystem,
- offentliga sektorn i utveckling,
- bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin samt

- miljö och hållbar utveckling.

Planen inleds med en översikt över resurssituationen och myndighetens verksamhetsförutsättningar för året.

2. Resurser och verksamhetsförutsättningar 2021

ÅSUBs viktigaste resurs är den kvalificerade personalen. Enligt budgetförslaget kommer personalstyrkan vid ÅSUB 2021 att bestå av tio fasta heltidstjänster och en tillfällig tjänst. Av personalens arbetade timmar under de senaste tre åren har i storleksordningen 55 procent varit täckta av ÅSUBs basbeviljning. Resterande del av arbetstiden finansieras av intäkter genererade av olika former av uppdragsverksamhet. Relationen för finansieringskällorna beräknas vara ungefär den samma under 2021. Eftersom statistikproduktionen är ett offentligt myndighetsuppdrag finansieras i huvudsak all officiell statistik, inklusive de administrativa grundfunktionerna, IT-infrastrukturen och den kompetensutveckling som krävs för att upprätthålla rollen, av den fasta budgeten från lagtinget. Större statistikuppdrag, de mer omfattande utredningsprojekten samt forskningen finansieras av uppdragsgivarna.

Av personalens totala arbetstid beräknas under det kommande året högst 20 procent gå till övergripande planering, uppföljning, utveckling av statistiken, kvalitetssäkring, anbud, projektgenerering och externa aktiviteter samt runt sex procent till kompetens- och metodutveckling.

En målsättning för ÅSUB är att öka långsiktigheten i produktionen genom att prioritera återkommande projekt, samt projekt som faller inom ÅSUBs prioriterade områden. För att säkerställa beslutsfattarnas mera omedelbara behov av kunskapsunderlag tillämpas ramavtal samtidigt som ÅSUB ökat användningen av modeller och analysverktyg som kan möta mera kortsiktiga analysbehov inom till exempel lagberedningen och landskapsregeringens utvecklingsarbete. ÅSUB har ingått ramavtal dels med landskapsregeringen, dels med forskningsinstitut utanför Åland.

Enligt förslaget till landskapets budget beräknas verksamhetsintäkterna uppgå till 295 000 euro, vilket motsvarar nivån i budgeten för 2019. Nettobudgetanslaget uppgår enligt direktionens förslag till 689 000. ÅSUB har med den finansieringen goda förutsättningar att genomföra aktiviteter för samtliga verksamhetsmål och inom alla fyra fokusområden. Utvecklingsinsatser som bidrar till ÅSUBs övergripande mål prioriteras generellt.

3. Verksamhetsmål och delmål

För att uppfylla de övergripande mål som landskapsregeringen har fastställt prioriterar ÅSUB i det fyraåriga verksamhetsprogrammet fem verksamhetsmål i utvecklingsarbetet. I fyraårsprogrammet presenteras för varje verksamhetsmål konkreta mätbara delmål som ska uppfyllas inom år 2023. I den här årsplanen ställs mätbara delmål för 2021 upp för varje övergripande verksamhetsmål. Samtliga prioriterade verksamhetsmål är centrala för att trygga det starka förtroendekapital som kännetecknar ÅSUBs verksamhet. För ÅSUB är förtroendet bland såväl användare som uppgiftslämnare, och att verksamheten präglas av kvalitet och erfarenhet, helt avgörande.

3.1 Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUBs fakta

Informationen om ÅSUBs statistik och produkter samt en generellt ökad synlighet för ÅSUB har hög prioritet under året.

Bland målgrupperna för verksamheten är landskapsregeringen, lagtinget och landskapets myndigheter centrala. Den övergripande målsättningen för såväl statistikproduktionen som analysverksamheten är i hög grad knuten till ett växande behov av kvalificerat beslutsunderlag inom självstyrelsens organ och processer. Även kommunerna och den kommunala sektorns organ är betydelsefulla användare av ÅSUBs produkter och tjänster. Andra viktiga målgrupper är det åländska näringslivet och dess organisationer samt media, skolor, studerande och forskare. I slutänden är den breda allmänheten målgrupp för ÅSUBs produktion. Utöver dessa mycket viktiga målgrupper inom Åland finns även en växande efterfrågan på ÅSUBs statistikprodukter och analysverksamhet utanför Åland.

Målet är att användarna lätt ska hitta den information och fakta som de söker och att de aktuella uppgifterna är lätta att förstå, använda och vidareförädla. ÅSUB förstår användarnas och uppdragsgivarnas behov och vi finns tillgängliga för att vägleda och förklara. Webbplatsen (www.asub.ax) är den främsta kanalen för förmedling av ÅSUBs nyheter, statistik och forskningsresultat.

Delmål

- En målgrupps- och intressentanalys genomförs.
- En intern kommunikationsgrupp för utveckling av förmedlingen skapas.
- En grafisk profil som även omfattar ny utformning av rapporter och meddelanden samt förnyad kommunikationsprofil för sociala medier tas fram.
- Användningen av hemsidan ökar med i genomsnitt 10 procent.
- ÅSUB når 700 följare på sociala medier.
- ÅSUB möter uppdragsgivarna genom att erbjuda en muntlig presentation av resultatet vid varje större projektleverans.
- ÅSUB arrangerar ett större evenemang som är öppet för flera målgrupper.

3.2 Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling

ÅSUB är nyckelaktören i det åländska statistiksystemet – en väl utarbetad struktur av myndigheter, organisationer och företag som tillhandahåller data som ÅSUB bearbetar och publicerar i form av officiell statistik. Metoderna för uppgiftsinlämningen utvärderas och utvecklas löpande för att underlätta för dem som lämnar uppgifter. Utgångspunkten för statistikproduktionen är att i första hand använda data som redan finns samlade. I andra hand hämtas uppgifter direkt från uppgiftslämnarnas administrativa system och i tredje hand samlas uppgifter in via direktinsamling. Vid insamling från företag, myndigheter, organisationer, hushåll och individer rekommenderas starkt att inlämningen sker elektroniskt via vårt säkra e-verktyg för formulär och säker dataöverföring.

I enlighet med respektive statistiklag och det övergripande ramavtalet mellan ÅSUB och Statistikcentralen och andra statistikmyndigheter i riket utbyts statistik och mikrodata mellan statistikmyndigheterna för att minska uppgiftslämnarbördan samt insamlingskostnaderna.

ÅSUB informerar löpande om statistikens roll i samhället, bygger förtroendefulla relationer med och motiverar uppgiftslämnarna. En fortsatt lyhördhet och anpassningsförmåga är nycklarna till ett effektivt och smidigt statistiksystem även framöver. ÅSUB prövar kontinuerligt nya möjliga informationskällor för att minska uppgiftslämnarbördan. ÅSUB har en aktiv dialog med registermyndigheterna för att säkerställa att uppgifterna överförs med ett sådant innehåll och format att de fyller de statistikbehov Åland har.

Delmål

- I samband med större förändringar av insamlingsmetoderna förs en dialog med och görs särskilda informationsinsatser till de berörda uppgiftslämnarna.
- Inkomstregistret tas i bruk för framställning av såväl den offentliga som för den privata lönestatistiken i så stor utsträckning som täckningen av data medger.
- Den förnyade kommunala insamlingsmetoden för ekonomistatistiken används av alla kommuner.
- Det säkra e-tjänstverktyget erbjuds i all insamling av individdata som inte sker genom annan säker kanal.
- Användning av webbpanel-metod för urval testas för utveckling av en konsumentundersökning.
- ÅSUB möter under året representanter för uppgiftslämnarna inom något av de större statistikområdena.
- Metoderna för hur insamlade uppgifter kvalitetsgranskas utvecklas.

3.3 Effektiv och säker produktion

ÅSUBs verksamhet är starkt beroende av en modern IT-infrastruktur som möjliggör säker datahantering och en fortlöpande effektivisering inom produktionsprocesserna. I samverkan med IT-leverantören upprätthåller ÅSUB en säker drift av systemen och en hög IT- och informationssäkerhet. ÅSUB använder den för landskapsförvaltningen framtagna IT-strategin till de delar som den är tillämpbar inom ÅSUBs verksamhet. ÅSUBs IT-plan uppdateras och personalens datorer förnyas i enlighet med planen. Sedan november 2019 har ÅSUB en helt egen filserver med krypterat informationsflöde och möjlighet att logga aktiviteterna.

ÅSUB följer utvecklingen av statistiska metoder och analysmetoder samt anpassar och förnyar vid behov de programvaror som används. Produktionen är systematiserad och dokumenterad i manualer. Vedertagna definitioner och begrepp tillämpas.

Delmål

- ÅSUB upprätthåller kännedomen om dataskyddsförordningens krav, myndighetens egna riktlinjer för informationssäkerhet och hög processmedvetenhet i produktionen.
- Ökad användning av programvaran R och kodningsmetoder bidrar till automatiserade och effektivare processer, manuella moment minskar.
- Relationsdatabaserna (SQL) utvidgas, databaserna används inom flera verksamhetsområden.
- Systematiserat konsekvensbedömningsförfarande tillämpas.
- Varje produkt, process och projektområde har en ansvarig person och en ersättare för att minska riskerna och sårbarheten.
- Alla variabler som ÅSUB använder har en metadatabeskrivning.
- Punktligheten i ÅSUBs publiceringar ökar till att 90 procent av publiceringarna sker enligt publiceringsplan.
- Vi utvecklar turiststatistiken för att följa utvecklingen i branschen och för en fortsatt hög täckning.
- ÅSUBs plan för IT-satsningar uppdateras.

3.4 Organisationen och samverkan med partners stöder ÅSUBs utveckling

ÅSUB består organisatoriskt av två enheter där aktiv samverkan och användning av gemensamma resurser bidrar till sammanhållning i organisationen.

Utvecklingsprojekt drivs gemensamt. Rollerna och interna gruppers uppgifter klargörs i arbetsordningen för ÅSUB. För ÅSUB är ett aktivt samspel med partners inom och utanför Åland inom såväl statistikproduktionen som inom utrednings- och forskningsverksamheten av stort värde.

En tydlig organisering av arbetet inom ÅSUB är stor vikt för verksamhetens

styrning. Inom analys- och forskningsverksamheten organiseras arbetet med utgångspunkt i tydligt avgränsade projekt. För varje enskilt projekt utses en huvudansvarig ledare. De viktigaste målgrupperna identifieras för varje projekt. Inom statistikproduktionen är utgångspunkten för organiseringen av ansvaret de statistikområden som produktionen omfattar. För varje statistikområde finns en statistiker som ansvarar för att den planerade verksamheten inom området förverkligas.

Arbetsplatsmöten hålls varje vecka samt enhetsmöten regelbundet, och efter behov, för att säkerställa informationsutbytet och alla medarbetares delaktighet i utvecklingsarbetet.

Då ÅSUB är ett litet institut utgör nätverken en omistlig del i genomförandet av många projekt. I nätverken ingår en rad olika utrednings- och forskningsinstitutioner, statistikmyndigheter, företag samt institutioner inom förvaltning. I dessa för ÅSUB viktiga nätverk finns åländska aktörer representerade, men även aktörer utanför Åland, från Norden, EU och i viss mån även från andra håll i världen. Genom nätverken kan ÅSUB även knyta till sig kompetensområden som organisationen inte täcker in med eget kunnande inom t ex miljö, teknik och internationell rätt. ÅSUB fortsätter att bygga relationer för att vidareutveckla förtroendet och nätverken i relevanta miljöer.

Personalen representerar Åland i det nordiska samarbetet, framför allt inom statistikverksamheten och inom det regionalpolitiska forskningsområdet. ÅSUB deltar i de nordiska chefsstatistikernas mötesverksamhet och i det nordiska nätverkssamarbetet inom ett flertal statistikområden. Under 2016 inleddes ett utökat samarbete mellan Nordens fyra små statistikbyråer, Färöarna, Grönland, Island och Åland. Kontakterna fortsätter under året. Vidare levererar ÅSUB data om Åland till FN:s statistikbyrå. Personalen deltar även i annat internationellt forskningsarbete och i internationella nätverk.

Delmål

- Ett underlag för revidering av statistiklagen tas fram.
- Förnyandet av samarbetsavtalet med Statistikcentralen inleds.
- ÅSUB medverkar i KUT-samarbetet (samarbete för hållbar kunskapsutveckling) på Åland.
- Personalen vid ÅSUB medverkar årligen i de nordiska statistiknätverken.
- ÅSUB deltar i nordiska forskarnätverk inom relevanta områden.
- I syfte att öka ÅSUBs synlighet utanför Åland samt för att utveckla de externa nätverken ställer ÅSUBs personal upp som föreläsare och presentatörer utanför Åland.
- ÅSUB medverkar i minst ett forskningsprojekt med forskningsinstitut utanför Åland för att utveckla ÅSUB som institut.
- Flera interna seminarier per termin stöder det institutionella lärandet inom myndigheten och tar tillvara allas kunnande i processerna.

3.5 Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden

ÅSUBs verksamhet är till betydande delar forskningsbaserad och förutsätter därför god kännedom om för verksamheten relevant vetenskaplig teoribildning och utvecklingen av metoderna inom området. Arbetsuppgifterna kräver en gedigen metod- och databearbetningskunskap hos de anställda. En väl överlagd satsning på personalens kompetens är därför av strategisk betydelse för ÅSUBs långsiktiga utveckling.

Med medarbetarsamtalen som grund ställs personliga mål upp för kompetensinsatserna under året. Generellt kommer externa kurser med inriktning på statistisk analys, ekonometrisk analys, ekonomiska modeller, visualisering, informationssäkerhet och offentlig ekonomi att vara aktuella under året. Varje medarbetare tar även ett eget ansvar för lärandet inom ramen för ÅSUBs kompetensutvecklingsprogram och för omvärldsbevakningen inom sina respektive sakområden.

ÅSUBs personal kompletterar varandra såväl fack- som erfarenhetsmässigt, men även vad gäller personliga styrkor. Mångfalden i kompetenser, erfarenheter och egenskaper ger en god grund för ett dynamiskt arbetsklimat där de kompletterande styrkorna bidrar till ÅSUBs utveckling. ÅSUBs verksamhet präglas av ett öppet arbetsklimat, respekten och förtroendet för kunnandet inom arbetsgemenskapen är stort.

Delmål

- Medarbetar- och ledarskapsdialog med uppföljning av behov för kompetensutveckling genomförs under året.
- Varje medarbetare bereds utrymme för lärande, deltagande i utbildningar eller e-kurser samt självstudier.
- Varje medarbetare erbjuds att delta i en extern utbildning eller annan kompetensaktivitet.
- Medarbetare som deltagit i externa kurser och seminarier delar med sig av det mest relevanta innehållet för ÅSUBs övriga personal.
- Postgraduala studier uppmuntras och underlättas genom möjlighet till tjänstledighet på deltid.
- Kunskaperna inom mikrosimuleringsmodellen Sisu samt i makroekonomisk jämviktsmodellering utökas så att flera medarbetare kan ta sig an projekt, t ex för bedömning av lagförslag, där modellerna används.
- En temaaktivitet som har positiv inverkan på arbetsklimatet ordnas.
- ÅSUB är en attraktiv arbetsgivare som tar till vara de möjligheter som finns för landskapsanställda och erbjuder ändamålsenliga förutsättningar för medarbetarna vad gäller arbetsmiljö.

4. Horisontella fokusområden

Tre horisontella fokusområden genomsyrar ÅSUBs hela verksamhet, nämligen genusperspektivet, hållbar utveckling samt självstyrelsen.

4.1 Genusperspektivet

Könsperspektivet beaktas i all relevant statistik. Inom statistik som berör befolkning och arbetsmarknad redovisas uppgifter efter kön alltid då det är möjligt och relevant. Vid varje projekt bedöms särskilt om frågan som utreds har ett genusperspektiv som bör synliggöras. Därutöver producerar ÅSUB särskilda produkter och rapporter för att belysa situationen för kvinnor och män på Åland.

Under 2021 färdigställs en ny upplaga av fickstatistiken "På tal om jämställdhet" där utvecklingen av jämställdheten inom olika samhällsområden sammanfattas. På ÅSUBs hemsida finns ett särskilt temaområde om kvinnor och män där olika slag av produkter med genusperspektiv finns samlade. Temaområdet utvecklas efter hand. ÅSUB har fått ett fortsatt uppdrag att producera en jämställdhetsanalys som bilaga till landskapets budget för 2022. Bilagan publiceras även som en särskild översikt samtidigt som budgeten offentliggörs.

4.2 Hållbar utveckling

Hållbarhetsperspektivet beaktas i ÅSUBs dagliga verksamhet och ÅSUB är delaktig i det åländska nätverket Bärkraft.ax. ÅSUB deltar i utvecklingen och uppdateringen av hållbarhetsindikatorer för landskapets hållbarhetsagenda. Temaområdet om hållbar utveckling på ÅSUBs hemsida har utvecklats och täcker in allt fler av FNs fastställda indikatorer för de 17 globala målen för hållbar utveckling. Inom temaområdet återfinns även statistiska indikatorer för landskapets Utvecklings- och hållbarhetsagenda. Temaområdet omfattar såväl ekonomisk och social som miljömässig hållbarhet. Hållbarhetsperspektivet synliggörs i alla projekt där perspektivet är väsentligt.

Utvecklingen av den makroekonomiska jämviktsmodellen möjliggör att modellen kan användas för kalkylering av Ålands växthusgasutsläpp. Även andra miljö- och energiindikatorer utvecklas under året inom ramen för modellverket.

4.3 Självstyrelsen

ÅSUBs produktion har som övergripande fokus att beakta självstyrelseorganens behov och verksamhetsområden i den löpande produktionen av statistik och forskningsresultat. Det innebär att ÅSUB även under 2021 prioriterar självstyrelsemyndigheternas behov av underlag för lagberedning, budgetberedning, verksamhetsutveckling samt strategiska beslut.

Inom temaområdet Åland i världen på hemsidan finns statistik som jämför Åland med länder och regioner i Norden och internationellt. ÅSUB levererar statistik till utomåländska aktörer utgående från överenskommelser och förfrågningar, främst till Statistikcentralen, det nordiska statistiksystemet och FNs statistiska avdelning.

ÅSUB försöker så långt resurserna medger att bevaka att riktiga, relevanta och aktuella siffror om Åland används och att Ålands status framgår korrekt i samband med att uppgifter publiceras internationellt.

5. Strategiska fokusområden för verksamhetsåret

De strategiska fokusområdena har som mål att stöda åländska beslutsfattare med fakta inom de samhällsområden där förändringar och utvecklingsarbete är aktuellt under året. Till följd av utvecklingen av coronapandemin läggs särskilt fokus på uppföljningen av pandemins återverkningar på det åländska samhället. I följande avsnitt av verksamhetsplanen lyfts förnyelsearbete, större projekthelheter och statistik som inte publiceras årligen fram specifikt, medan den kompletta publiceringsverksamheten med samtliga statistikpubliceringar och utredningsrapporter framgår av publiceringsplanen i bilagan.

Under varje fokusområde återges det som är aktuellt inom den officiella statistiken först och därefter presenteras årets projekt inom utrednings- och forskningsverksamheten. För uppdragsverksamheten gäller generellt att en förutsättning för att projekten ska kunna genomföras är att de beviljas medel och kan finansieras av uppdragsgivarna under budgetåret.

5.1 Bärkraftiga välfärdssystem

En uppgift för det offentliga Åland är att utveckla välfärdssystem som tryggar välfärden för ålänningarna långsiktigt i belysningen av verkningarna av coronapandemin.

Den allt ökande tillgången på mikrodata förbättrar möjligheterna att belysa situationen för individen i samhället ur många perspektiv. Befolkningsstatistiken utvecklas bland annat när det gäller uppgifter om familjer och hushåll. Statistiken om *sociala* transfereringar utökas bland annat med mera uppgifter om pensioner. När det gäller *hälso- och sjukvård* fortsätter samarbetet med ÅHS för att trygga tillgången på uppgifter, och den statistik som samlas in av Institutet för Hälsa och Välfärd utnyttjas i högre grad. Gällande statistiken om *rättsväsendet* utökas brottsstatiken för att möjliggöra mera jämförelser med omvärlden.

Ålänningarnas alkohol-, drog- och spelvanors undersöks under året. Studien är en uppdatering av en motsvarande studie från år 2016 och utgör grunden för utvecklingen av policyinsatserna inom området. På uppdrag av landskapsregeringen planeras även en utredning om elever med funktionsvariationer i grundskolan.

ÅSUB fortsätter att öka användningen av mikrosimuleringsmodellen SISU för olika kalkyler över skatter, avgifter och sociala förmåner. Det finns också ett fortsatt behov av att vidareutveckla modellen för att bättre beakta den åländska lagstiftningen.

En jämställdhetsbilaga till landskapets budget utarbetas som underlag för landskapets jämställdhetsarbete.

5.2 Offentliga sektorns utveckling

En målsättning inom det här fokusområdet är att producera statistik som beskriver hela den åländska offentliga sektorn samt transaktioner och transfereringar som finns inom sektorn.

När det gäller *offentliga sektorns ekonomi* förnyas insamlingen och vidarerapporteringen av uppgifter om den kommunala ekonomin genom att ett nytt kommuninformationsprogram introduceras och Statskontoret tar över statistiken från Statistikcentralen från statistikåret 2021. Förberedelserna av de nya förfarandena i statistikframställningen som förnyelsen för med sig sker i samverkan med kommunsektorn. Inom området offentlig ekonomi utvecklar ÅSUB särskilt tillgången till uppgifter om landskapets ekonomi, och beaktar i uppgifterna om kommunernas ekonomi förändringar som sker inom nationell statistik på området.

Inom *lönestatistiken* förnyas tillvägagångssättet för statistikframställningen. Arbetsgivarna lämnar nu uppgifter om lönerna till inkomstregistret. Målsättningen är att inkomstregistret ska kunna vara huvudkällan för såväl den offentliga som den privata lönestatistiken från statistikåret 2021, en målsättning som är beroende av täckningen av data i registret.

Inom området *utbildning* fortsätter utvecklingsarbetet vad gäller insamling, produktion och presentation. Vissa förändringar och viss förnyelse föräns av den nya grundskolelagen och av att Statistikcentralen önskar få de åländska uppgifterna i annat format.

Som följd av coronapandemins betydande effekter på sysselsättningen och på många företags lönsamhet följs skatte- och inkomstutvecklingen inom den offentliga sektorn på Åland upp särskilt under 2021.

Inom ramavtalet med landskapsregeringen kommer det därtill fortsättningsvis att finnas viss beredskap för analyser som stöd för aktuella reformer inom den offentliga sektorns, såsom landskapsandelarna till kommunerna.

5.3 Bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin

En bärkraftig utveckling förutsätter att ekonomisk utveckling går hand i hand med miljöhänsyn och långsiktiga sociala hänsyn, vilket i sin tur förutsätter ett mångsidigt kunskapsunderlag för beslutsfattandet.

Inom *arbetsmarknadsstatistiken* läggs särskild fokus på att följa upp effekterna av coronapandemin.

Statistikproduktionen om *byggande* och *boende* utvecklas med hjälp av mikrodata. Inom området *jordbruk, skogsbruk, fiske* utökas datainnehållet i tabellerna på

hemsidan. Statistiken om jordbruksprodukter förnyas. Gällande statistiken om *turism* förnyas produktionen och publiceringen.

På grund av att Skatteförvaltningen för närvarande inte kan ta fram data om skattegränshandeln begränsas *varuhandelsstatistiken* till att omfatta enbart den direkta utrikeshandeln.

Inom *företagsstatistiken* fortsätter sammanställningen av omsättningsstatistik för den privata sektorn på Åland, statistiken har beställts av Ålands näringsliv.

Inom områdena *nationalräkenskaper, sjöfart, transport och kommunikationer* samt *konsumentprisindex* fortgår statistikproduktionen och publiceringarna i samma omfattning som tidigare.

ÅSUB gör tillsammans med Ålands Fredsinstitut en uppföljning av EU-medlemskapets konsekvenser för Åland. Utredningen inleddes under 2020 och slutförs 2021. ÅSUBs bidrag till studien har fokus på rörligheten av varor, tjänster och personer samt på utvecklingen av Ålands befolkning och arbetsmarknad under EU-medlemskapet.

En översikt över konjunkturläget publiceras i en utredningsrapport under våren. Därutöver ges två konjunktursammanfattningar i serien Översikter och indikatorer ut, en i början av året samt en i samband med den politiska behandlingen av landskapets budget under hösten. Konjunkturanalyserna under året kommer att anpassas till behovet av faktaunderlag om pandemins återverkningar inom ekonomins olika delar.

En ny konsumentundersökning introduceras som försök under året. Coronapandemins ekonomiska verkningar har visat på behovet av att snabbt kunna få information från hushållsnivån varför en ny insamlingsmetod med hjälp av en webbpanel prövas.

Ett exempel på projekt där ÅSUBs metoder och kompetens kan utnyttjas och vidareutvecklas i samverkan med externa partners är ett modellprojekt tillsammans med Las Palmas universitet, Kanarieöarna, där ÅSUB tillhandahåller metodstöd och mentorskap vid framtagning av en jämviktsmodell med tillhörande databaser för Kanarieöarna. Studiens syfte är att beskriva och analysera coronapandemins påverkan på turismen och samhällsekonomin på Kanarieöarna, studien bidrar även till fördjupad kunskap för ÅSUB och Åland.

ÅSUB genomför även en evenemangsstudie i samband med Tall Ships race under slutet av juli 2021. Studien bidrar till kunskap om turismens roll för Ålands ekonomi.

I januari 2017 inleddes ett sjuårigt projekt som omfattar en löpande utvärdering av Landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland för perioden 2014-2020. Uppdraget utförs i samarbete med Nordregio som har huvudansvaret för projektet.

Under 2021 produceras ingen rapport inom ramen för utvärderingsarbetet men utvärderarna gör en uppföljning med programorganisationen och styrgruppen för utvärderingen.

Arbetsmarknadsbarometern för 2021 utarbetas som brukligt under våren och kommer att ha en särskild betydelse för att beskriva rekryteringsbehovet under de förutsättningar som pandemin fört med sig för arbetsmarknaden.

5.4 Miljö och hållbar utveckling

Hållbar utveckling är prioriterat på alla nivåer inom samhällets alla områden och på en rad olika arenor i dagsläget.

Inom området *miljö och energi* fortsätter produktionen av avfallsstatistik på uppdrag av landskapsregeringens miljöbyrå. Därtill publiceras samlade uppgifter som belyser hållbar utveckling i serien Översikter och indikatorer.

Allt eftersom tillgången på miljödata utvecklas kommer även statistiken om olika miljöaspekter att kompletteras och temaingången hållbar utveckling utökas.

ÅSUB deltar i ett projekt som finansieras av statsrådets kansli gällande ekonomiska verkningar av framtida klimatrisker och effekten av ökad beredskap för dem. ÅSUB medverkar i ett större konsortium som leds av Meteorologiska institutet. Studien inleddes 2020 och avslutas senhösten 2021.

5.5 Övriga utvecklingsområden och -projekt

Även inom andra statistikområden finns behov av utveckling för att kunna få fram relevanta uppgifter, och aktuella och jämförbara data.

ÅSUB kommer att uppmärksamgöra självstyrelsens 100-årsjubileum både genom särskilda jubileumspubliceringar och genom deltagande i seminarier och evenemang. Aktiviteterna kommer att belysa såväl historiska perspektiv som aktuella förhållanden.

För Statistisk årsbok sker ett fortgående utvecklingsarbete. Åland i siffror publiceras liksom tidigare på fem språk.

Arbetet med att utveckla statistik baserad på koordinater liksom att publicera mera omfattande data i kartformat förs vidare under året.

På uppdrag av Mariehamns stad görs en sammanställning och uppföljning av trafikolyckorna i staden.

Webbplatsen utvecklas med ytterligare databaser och hållbarhetsindikatorerna utökas.

ÅSUB fortsätter att leverera statistik till utomåländska aktörer med utgångspunkt i överenskommelser och förfrågningar, främst till Statistikcentralen och rikets övriga statistikmyndigheter, det nordiska statistiksystemet och FN:s statistiska avdelning. Leveranserna till FN ses över med målsättningen att mera uppgifter om Åland eventuellt kunde synliggöras genom FN-statistiken.

En ny kultur- och fritidsvaneundersökning genomförs. Huvudsyftet med undersökningen är att ge en uppdaterad bild av vad ålänningar av olika kön och i olika åldersgrupper utövar för fritidsverksamheter. Studien som i den här omgången lägger fokus på omställningen av aktiviteter under coronapandemin ger även en uppfattning om vad ålänningarna saknar i utbudet på Åland. ÅSUB har genomfört liknande undersökningar åren 2001, 2008 och 2014.

Inom utredningsverksamheten kommer ÅSUB att i enlighet med tidigare praxis ta sig an andra utredningsuppdrag, såvida efterfrågan inom de prioriterade fokusområdena inte fyller hela kapaciteten. Projekt som fyller flera av följande kriterier prioriteras:

- projekt inom samhällsviktiga områden
- återkommande projekt
- projekt som omfattar hela Åland och inte endast någon eller några kommuner/organisationer
- projekt som utvecklar ÅSUBs verksamhet, metoder eller kompetens

Prioriteringarna mellan uppdragen följer i övrigt ÅSUBs fastställda uppdragspolicy.

6. Publiceringsplan efter ämnesområde 2021

Ämnesområde	Publikation	Publikationstyp	Prel./ slutliga uppgifter
Allmän	Åland i siffror 2021 (fem språk)	Fickstatistik	
	Statistisk årsbok för Åland 2021	Årsbok	
	På tal om jämställdhet - Åland 2021	Fickstatistik	
Arbetsmarknad	Arbetslöshetsituationen december 2020	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen januari 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen februari 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen mars 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen april 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen maj 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen juni 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen juli 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen augusti 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen september 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen oktober 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Arbetslöshetsituationen november 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Sysselsatt arbetskraft 2019	Statistikmeddelande	Slutliga
	Befolkningen efter huvudsaklig verksamhet 2020	Webbpublicering	Prel.
	Bakgrundsuppgifter om arbetslöshet 2020	Webbpublicering	Slutliga
Befolkning	Invånarantalet 31.12.2020	Webbpublicering	Slutliga
	Befolkningsrörelsen 2020, preliminära siffror	Webbpublicering	Prel.
	Befolkningsrörelsen första kvartalet 2021	Webbpublicering	Prel.
	Befolkningsrörelsen andra kvartalet 2021	Webbpublicering	Prel.
	Befolkningsrörelsen tredje kvartalet 2021	Webbpublicering	Prel.
	Befolkningens språk, födelseort och medborgarskap 2020	Webbpublicering	Slutliga
	Befolkningens åldersstruktur 2020	Webbpublicering	Slutliga
	Invånarantalet i byar och stadsdelar 2020	Webbpublicering	Slutliga
	Befolkningsrörelsen 2020, slutliga siffror	Webbpublicering	Slutliga
	Flyttningsrörelsen 2020	Webbpublicering	Slutliga
	Befolkningen 2020	Statistikrapport	Slutliga
	Familjer och hushåll 2020	Statistikmeddelande	Slutliga
Boende	Bostäder och boendeförhållanden 2020	Statistikmeddelande	Slutliga
	Aktiebostadsöverlåtelse 2020	Webbpublicering	Slutliga
Byggande	Byggandet 2020	Statistikmeddelande	Slutliga
	Fastighetsöverlåtelse 2020	Webbpublicering	Slutliga
Företag	Bokslutsstatistik för företag 2019	Statistikmeddelande	Slutliga
	Företagsstatistik 2020	Webbpublicering	Slutliga
	Koncernstatistik 2019	Webbpublicering	Slutliga
Handel	Utrikeshandel med varor 2020	Statistikmeddelande	Slutliga
Hälsa- och sjukvård	Besök och vård dagar inom hälso- och sjukvården 2020	Webbpublicering	Slutliga
Jord- och skogsbruk, fiske	Sålda lantbruksprodukter 2020	Webbpublicering	Slutliga
Konsumentprisindex	Konsumentprisindex december 2020	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex januari 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex februari 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex mars 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex april 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex maj 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex juni 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex juli 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex augusti 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex september 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex oktober 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Konsumentprisindex november 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
Kultur	Biblioteksverksamhet och bokproduktion 2020	Webbpublicering	Slutliga
Löner	Lönestatistik för offentliga sektorn 2020	Statistikrapport	Slutliga
	Löner inom den privata sektorn 2020	Statistikrapport	Slutliga
Miljö och energi	Indikatorer för FN:s 17 globala hållbarhetsmål	Webbpublicering	Slutliga
	Avfallsstatistik 2020	Statistikrapport	Slutliga
Nationalräkenskaper	Nationalräkenskapsdata 2019	Statistikmeddelande	Slutliga

Ämnesområde	Publikation	Publikationstyp	Prel./ slutliga uppgifter	
Offentlig ekonomi	Kommunernas och kommunalförbundens budgeter 2021	Statistikmeddelande	Slutliga	
	Kommunernas bokslut 2020, prelim. uppgifter	Statistikmeddelande	Prel.	
	Prisindex för den kommunala basservicen på Åland	Statistikmeddelande	Slutliga	
	Kommunernas och kom. förbundens ekonomi och verksamhet 2020	Statistikrapport	Slutliga	
	Kommunernas skattesatser 2022	Webbpublicering	Slutliga	
Rättsväsende	Brott som kommit till myndigheternas kännedom 2020	Webbpublicering	Slutliga	
Sjöfart	Sjöfartsstatistik 2020	Statistikmeddelande	Slutliga	
Socialväsende	Verksamhet inom kommunernas socialvård 2020	Webbpublicering	Prel.	
Transport och kommunik.	Trafikolyckor 2019	Webbpublicering	Slutliga	
	Trafikolyckor fjärde kvartalet 2020	Webbpublicering	Prel.	
	Trafikolyckor första kvartalet 2021	Webbpublicering	Prel.	
	Trafikolyckor andra kvartalet 2021	Webbpublicering	Prel.	
	Trafikolyckor tredje kvartalet 2021	Webbpublicering	Prel.	
	Uppföljning av trafikolyckor i Mariehamn 2014 - 2019	Statistikrapport	Slutliga	
	Motorfordon 2020	Webbpublicering	Slutliga	
	Turism	Inkvarteringsstatistik för hotell 2020	Webbpublicering	Prel.
		Inkvarteringsstatistik för hotell, januari 2021	Webbpublicering	Prel.
		Inkvarteringsstatistik för hotell, februari 2021	Webbpublicering	Prel.
Inkvarteringsstatistik för hotell, mars 2021		Webbpublicering	Prel.	
Inkvarteringsstatistik för hotell, april 2021		Webbpublicering	Prel.	
Inkvarteringsstatistik för hotell, maj 2021		Webbpublicering	Prel.	
Inkvarteringsstatistik för hotell, juni 2021		Webbpublicering	Prel.	
Inkvarteringsstatistik för hotell, juli 2021		Webbpublicering	Prel.	
Inkvarteringsstatistik för hotell, augusti 2021		Webbpublicering	Prel.	
Inkvarteringsstatistik för hotell, september 2021		Webbpublicering	Prel.	
Inkvarteringsstatistik för hotell, oktober 2021		Webbpublicering	Prel.	
Inkvarteringsstatistik för hotell, november 2021		Webbpublicering	Prel.	
Inresande till Åland 2020		Webbpublicering	Slutliga	
Statistik över gästhamnarna 2021		Webbpublicering	Slutliga	
Turiststatistik 2020		Statistikrapport	Slutliga	
Utbildning	Högsäsongstatistik över inkvarteringen 2021	Webbpublicering	Prel.	
	Avlagda examina 2020	Statistikmeddelande	Slutliga	
	Grundskolan hösten 2021	Statistikmeddelande	Slutliga	
	Utbildning efter grundsk. samt vid Högskolan på Åland ht 2021	Statistikmeddelande	Slutliga	
	Studerande utanför Åland 2020	Webbpublicering	Slutliga	
	Utbildning som inte leder till examen 2020	Webbpublicering	Slutliga	
	Genomströmning på gymnasienivå och vidare studier 2005-2020	Webbpublicering	Slutliga	
Översikter och indikatorer	Ekonomisk översikt hösten 2021	Översikter och indikatorer		
	Hållbar utveckling 2021	Översikter och indikatorer		
	Inkomstfördelning och välfärd 2021	Översikter och indikatorer		
	Konjunkturindikatorer 2020	Översikter och indikatorer		
	Kvinnor och män i samhället	Översikter och indikatorer		
	Kulturella och kreativa näringar	Översikter och indikatorer		
Utredningsrapporter	Förändringar av Ålands demografiska struktur under EU-medlemskapet			
	Konjunkturläget våren 2021			
	Utbildningsbehov och arbetsmarknad 2035			
	25 år i EU: Ålands ekonomi under EU-medlemskapet			
	Arbetsmarknadsbarometern 2021			
	Ålänningars alkohol-, narkotika- och tobaksbruk samt spelvanor 2021			
	Evenemangsstudie 2021 - Tall Ships Race			
	Ålänningars kultur- och fritidsvanor under coronapandemin 2020 - 2021			
Utvärdering: Elever med funktionsvariationer i grundskolan				

ÅLANDS STATISTIK OCH UTREDNINGSBYRÅ

Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, är en fristående enhet vars huvuduppgift är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva kvalificerad utrednings- och forskningsverksamhet.

ÅSUB producerar fortlöpande aktuell statistik inom en rad olika samhällsområden. Tyngdpunkten i analysverksamheten utgörs av utredningar inom det ekonomiska-politiska området. Statistiska sammanställningar publiceras regelbundet i serierna ÅSUB Statistik och ÅSUB Statistikmeddelande, medan serien ÅSUB Rapport innehåller utredningar, analyser och annan information om Ålands ekonomi och samhälle.

Mer information om verksamheten och publikationer finns på ÅSUB:s hemsida www.asub.ax

ÅLANDS STATISTIK- OCH
UTREDNINGSBYRÅ

Tfn +358 (0)18 25490
Fax +358 (0)18 19495